

**Środki na realizację
projektów wspierających
rozwój Seniorów**

poradnik

Justyna Matusiak
styczeń 2011r.

Wizerunek polskiego seniora kojarzy się nam przede wszystkim ze smutną starością, chorobami, często samotnością i poczuciem zapomnienia przez młodsze pokolenia. Stereotypowo zainteresowania człowieka wkraczającego w jesień życia koncentrują się wokół seriali telewizyjnych, a ulubioną lekturą staje się magazyn telewizyjny. W ten sposób życie seniorów nabiera wirtualnego charakteru, co w znacznym stopniu może ograniczać ich pozadomową aktywność. Badania zdają się potwierdzać nie najlepszy obraz polskiego seniora. Co więcej, indeks kapitału intelektualnego dla seniorów plasuje Polskę na ostatnim miejscu spośród 16 krajów europejskich, które objęte są porównaniem. Na taki stan rzeczy ma wpływ kilka czynników, wśród nich są między innymi:

→ niski poziom aktywności zawodowej polskich seniorów

→ wysoki poziom poczucia alienacji wśród osób starszych

→ niski poziom dostępności usług medycznych liczony jako liczba lekarzy na 1000 mieszkańców.¹

Trzeba przyznać, że w porównaniu do innych krajów europejskich nasi seniorzy żyją nie tylko skromniej, ale i mniej aktywnie. Pokazują to nie tylko badania, ale i doświadczenie dnia codziennego. Jednak nie jest to jedyny możliwy obraz polskiego seniora. Takie generalizowanie byłoby wobec polskich seniorów krzywdzące. Coraz częściej można spotkać seniorów, którzy na emeryturze zaczynają realizować swoje marzenia i z zapałem oddają się swoim pasjom, niejednokrotnie angażując w nie swoich najbliższych. Są dla swoich bliskich nie tylko drogowskazami zasad moralnych, ale pokazują, że na emeryturze życie również może być ciekawe.

Tym wszystkim dedykujemy nasz poradnik.

Znajdziecie w nim Państwo źródła pomocy i finansowania projektów społecznych przeznaczonych dla seniorów. Zawarte tu informacje są jedynie wskazówkami, na podstawie których możecie Państwo dotrzeć do źródeł wiedzy na wybrany temat. Poradnik nie jest kompletnym zestawieniem możliwych konkursów dotacyjnych i programów wspierających seniorów. Zawiera jedynie wybrane konkursy, które są realizowane na poziomie ogólnopolskim. Wiele inicjatyw lokalnych, które nie mają charakteru trwałych, powtarzalnych konkursów zostało tu pominiętych.

¹ *Raport o kapitale intelektualnym Polski*, Warszawa, 2008, s.

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”

SENIORZY W AKCJI

Więcej informacji na stronie programu: www.seniorzywakcji.pl

„Seniorzy w akcji” to ogólnopolski konkurs dotacyjny realizowany przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Cel: Konkurs został uruchomiony, aby wykorzystać ogromny potencjał czasu wolnego, wiedzy i życiowego doświadczenia, jakim dysponują osoby starsze. Szczególny nacisk jest kładziony na pracę ze starszymi liderami. Poszukiwane są do programu aktywne osoby 55+, które chcą połączyć rozwijanie własnych pasji i zainteresowań z działaniem na rzecz innych.

Dotacje ze środków konkursu są przyznawane na realizację inicjatyw, które angażują osoby starsze do działania na rzecz otoczenia, promują współpracę międzypokoleniową i wolontariat osób starszych.

Wsparcie w ramach konkursu mogą uzyskać przedsięwzięcia opracowane przez osoby 55+ we współpracy z wybraną organizacją czy instytucją nienastawioną na zysk, np. UTW, fundacją, stowarzyszeniem, domem kultury, biblioteką albo spółdzielnią mieszkaniową.

Osoby 55+ mogą zgłosić projekt samodzielnie lub we współpracy z osobą do trzydziestego roku życia. Wśród nagrodzonych inicjatyw zdarzają się projekty rodzinne opracowane wspólnie przez babcię i wnuczkę, matkę i córkę czy ojca i syna.

Ważne: łączna pula środków przewidzianych na dotacje w ramach konkursu „Seniorzy w akcji” wynosi 350 000 zł. Minimalna kwota dotacji, o którą można ubiegać się w ramach konkursu, wynosi 5 tys. zł, a maksymalna 12 tys. zł. Dotacje zostaną przyznane na projekty trwające do 10 miesięcy. Obecnie trwa III edycja konkursu.

Informacji o konkursie udziela:

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”
ul. Mokotowska 55, domofon 50
00-542 Warszawa
tel: (022) 396 55 16 lub 19
email: konkurs@seniorzywakcji.pl

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

AKTYWNI W 50PLUS

Więcej informacji na stronie www.filantropia.org.pl

Cel: Celem programu jest poprawa jakości życia ludzi starszych w Polsce poprzez wzmacnianie i integrację środowiska organizacji, które pracują na rzecz seniorów, a także poprzez promowanie dobrych praktyk, prowadzenie badań i kampanii edukacyjnych.

Podjęmowane przez organizację inicjatywy koncentrują się przede wszystkim na wspieraniu aktywności społecznej i zawodowej osób starszych, na promowaniu edukacji przez całe życie i korzyści płynących ze współpracy międzypokoleniowej. Ważne miejsce w tych działaniach zajmuje przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek.

Obecnie Akademia realizuje następujące programy: „Zysk z dojrzałości”, „Akademia e-Seniora UPC”, Koalicja „Dojrz@łość w sieci”.

Dojrz@łość w sieci - Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce wraz z firmą UPC Polska powołała Koalicję Cyfrowego Włączenia Generacji 50+ „Dojrz@łość w sieci”. Celem Koalicji jest zjednoczenie firm, organizacji pozarządowych, urzędów oraz instytucji na rzecz cyfrowego włączenia osób 50+. Pierwszymi członkami Koalicji są: Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, F-Secure, IBM, Microsoft, Onet.pl, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN oraz Związek Harcerstwa Polskiego. Patronat nad Koalicją objęły Urząd Komunikacji Elektronicznej oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zamierzeniem Koalicji jest stworzenie platformy współpracy i wymiany doświadczeń dla podmiotów, chcących wspólnie wypracowywać i wdrażać w swojej działalności rozwiązania, które ułatwią będą korzystanie z nowych technologii grupom szczególnie narażonym na e-wykluczenie. Jednym z obszarów działań będzie popularyzowanie wiedzy na temat nowoczesnych technologii, a także podejmowanie wspólnych inicjatyw służących poprawie dostępu i umiejętności posługiwania się nimi. Koalicja została pomyślana jako partner dla administracji publicznej, firm i organizacji pozarządowych, których wizja roli nowych technologii w budowie społeczeństwa informacyjnego jest zbieżna z jej misją. Będzie również zabierać głos w debatach publicznych dotyczących spraw istotnych dla przeciwdziałania e-wykluczeniu w Polsce oraz inicjować dyskusje na ten temat.

Ważne: Koalicja ma charakter nieformalny i jest otwarta na nowych członków, firmy i instytucje, które chciałyby zaangażować się w kampanię na rzecz walki z e-wykluczeniem polskich seniorów.

Akademia e-Seniora UPC - Celem projektu jest zwiększanie umiejętności osób starszych w zakresie obsługi komputera, a także promocja korzyści, jakie z korzystania z internetu mogą wnieść seniorzy. W ramach akcji powstało 9 pracowni UPC w 8 miastach Polski, gdzie we współpracy z lokalnymi partnerami organizowane są kursy internetowe. Z myślą o

uczestnikach powstał autorski program kursów oraz podręcznik, a także strona www programu: www.akademiaeseniора.pl.

Zysk z dojrzałości - społeczna kampania medialna skierowana głównie do pracodawców, pośrednio również do opinii publicznej. Kampania informacyjno-edukacyjna „Zysk z dojrzałości” miała na celu nagłośnienie problematyki poruszanej w ramach projektu, a także promocję korzyści z wprowadzania w firmie nowoczesnych narzędzi zarządzania wiekiem i pełnego wykorzystania potencjału pracowników 50+, więcej informacji na stronie internetowej projektu www.zysk50plus.pl

Informacji o programach udzielają:

Magdalena Zatorska - m.zatorska@filantropia.org.pl

Tomasz Schimanek - t.schimanek@filantropia.org.pl

Katarzyna Skawińska - k.skawinska@filantropia.org.pl

Katarzyna Trzos - k.trzos@filantropia.org.pl

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
ul. Marszałkowska 6/6,00-590 Warszawa
tel.: (22) 622 01 22, 622 02 08, 622 02 09
faks: (22) 622 02 11
e-mail: arfp@filantropia.org.pl

Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

SEZON NA SENIORA

Od 2008 roku Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego realizuje projekt "Sezon dla Seniora", który kierowany jest do starszej części społeczeństwa.

Cel: Nadrzędnym celem projektu jest edukacja technologiczna mająca zapobiegać wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja kulturalna zmierzająca do zwiększenia zaangażowania w życie kulturalne i artystyczne.

Działalność edukacyjna na rzecz Seniorów obejmuje głównie intensywne kursy komputerowe z zakresu obsługi Internetu, oraz podstawowych programów biurowych, takich jak edytor tekstu czy arkusz kalkulacyjny. Do tej pory Fundacji dla Uniwersytetu Jagiellońskiego udało się przeszkolić około 250 osób, wykorzystując specjalną metodę, opracowaną z myślą o Seniorach. Kursy odbywają się cyklicznie, program jest ciągle udoskonalany i rozwijany tak, by osiągnąć jak największą skuteczność. Celem jest zdobywanie wiedzy z radością i przyjemnością, a nie za wszelką cenę. Doświadczeni trenerzy, pracują nad wysokim poziomem kursów, ale skupiają się również na przełamaniu blokady psychicznej osób starszych, która wynika nie tyle z braku znajomości nowoczesnych technologii, ale strachu przed nieznanym.

Informacji o programie udziela:

Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

ul. Karmelicka 34, 31-131 Kraków

Telefony: 012 632 38 30, 012 631 13 70

Tel./Fax: 012 632 38 30, [e-mail: senior@fundacja.uj.pl](mailto:senior@fundacja.uj.pl)

Pacific Institute Europe

Więcej informacji na stronie: www.pacificinstitute-europe.org

W centrum nowego spojrzenia na starość, propagowanego przez Pacific Institute Europe, jest założenie, że jest to ważny i niezwykle potrzebny okres w życiu. Korzyści i wartości związane ze starością stoją w sprzeczności z wartościami dominującymi w naszej kulturze (efektywnością, nastawieniem na indywidualny sukces, rywalizacją, konsumpcją). Starość niesie w sobie potencjał pogłębienia życia duchowego i więzi z innymi ludźmi.

Nowe spojrzenie na zagadnienie starości sprowadza się do dwóch zasad:

- Starość jest potencjalnym darem dla jednostki i społeczeństwa
- Starość daje szansę głębokiego duchowego i emocjonalnego rozwoju

Instytut poprzez swoją działalność realizuje następujące **cele**:

- twórcze rozwiązywanie konfliktów pomiędzy głównym nurtem w społeczeństwie a odrzucanymi podgrupami i tendencjami,
- wspieranie grup o niższym statusie społecznym (np. kobiety, osoby starsze, mniejszości narodowe),
- poszukiwanie sposobów dbania o całą społeczność: odkrywanie i rozwijanie form działania oraz postaw właściwych Starszyźnie.

Formy pracy w Pacific Institute Europe to przede wszystkim:

- organizacja i prowadzenie konferencji, warsztatów, seminariów, spotkań,
- praca z organizacjami: wspieranie świadomego rozwoju, uwzględniającego finansowe i emocjonalne aspekty funkcjonowania organizacji
- konsultacje dla jednostek, par i rodzin: pomoc w twórczym mierzeniu się z problemami i kryzysami; w odkrywaniu własnego potencjału i ukrytych możliwości,
- publikacje kwestionujące schematyczne podejście do problemów osobistych i społecznych
- tworzenie i realizowanie programów związanych ze starością i opieką nad osobami starszymi.

Informacji o projektach udziela:

Fundacja Pacific Institute Europe
Grottgera 5 lok. 1, 00-785 Warszawa
E-mail: bogna@pacificinstitute-europe.org, nader@pacificinstitute-europe.org

Akademia Pełni Życia

Więcej informacji na stronie: www.apz.org.pl

Celem Akademii jest poprawa jakości życia osób starszych,

Podstawę działalności Akademii stanowią zajęcia edukacyjne dla seniorów, w szczególności: kursy komputerowe, kursy językowe, treningi pamięci i komunikacji społecznej, wykłady w cyklach tematycznych, seminaria z literatury i filozofii, warsztaty plastyczne, grupy dyskusyjne i hobbystyczne. Na ich potrzeby opracowywane są autorskie metody nauczania i materiały szkoleniowe.

Realizowane są innowacyjne projekty edukacyjne dla seniorów; polskie a zwłaszcza międzynarodowe, w ramach których projektowane są nowe ścieżki na polu nauczania i rozwoju osobistego osób starszych.

Obecnie Akademia Pełni Życia realizuje projekt: „Nie trzymaj pieniędzy w skarpecie. Seniorzy w nowoczesnych systemach bankowych”. Jest on realizowany przy wsparciu finansowym Narodowego Banku Polskiego **od stycznia do maja 2011 roku.**

Projekt będzie polegał na przeprowadzeniu różnorodnych szkoleń (wykład, szkolenia przygotowawcze, komputerowe szkolenia praktyczne, seminaryjno-warsztatowe, zajęcia konsultacyjne) adresowanych do seniorów z województwa małopolskiego z zakresu zrozumienia i korzystania z nowoczesnych systemów bankowych w szczególności Internetowych form indywidualnych działań finansowych.

Integralną częścią projektu będzie przygotowanie we współpracy z seniorami poradnika dla seniorów, w którym znajda się, podane w przyjaznej dla starszych osób formie, podstawowe informacje niezbędne dla zrozumienia i wykorzystania nowoczesnych systemów bankowych i ich narzędzi.

Akademia Pełni Życia realizuje także wiele projektów o charakterze międzynarodowym, a są to m.in.:

1. „Art of memory - master and enjoy. Workshop for seniors.” - realizowany w ramach Akcji Warsztatów Gruntviga Programu "Uczenie się przez całe życie" (Lifelong Learning Programme - LLP) **od sierpnia 2010r. do czerwca 2011 roku.**

2. Projekt międzynarodowy „English for Seniors - Engaging - Including – Inspiring” (Angielski dla Seniorów - Angażowanie, Włączanie, Inspirowanie) - realizowany w ramach Projektów Partnerskich Grundtviga od **sierpnia 2010r.** do **lipca 2012r.**

3. Projekt "Elementy komunikacji społecznej w nauczaniu dorosłych" („Relational Elements of the Teaching Role” RETRO) realizowany w ramach Projektów Partnerskich Programu Sektorowego Grundtvig "Uczenie się przez całe życie" (Lifelong Learning Programme - LLP) **od sierpnia 2009r do lipca 2011 roku.**

Ważne: Akademia Prowadzi też popularny Klub Seniora Europejczyka, w ramach którego są prowadzone zajęcia w różnych cyklach: Nasze zainteresowania, Spotkania z muzyką, Spotkania z poezją, Poznajemy świat, Szkoła Świadomego Obywatela, Zadbajmy o siebie, Klub Teatralny, Klub Filmowy. Organizowane są także wycieczki po muzeach i wystawach.

Zajęcia Klubu są bezpłatne i otwarte /można w nich uczestniczyć nie będąc członkiem Akademii.

Informacji o projektach udziela:

Stowarzyszenie
Akademia Pełni Życia
30-046 Kraków
ul. Juliusza Lea 5a/4
tel. (12) 294-81-35
tel./fax (12) 294-81-36

E-mail: biuro@apz.org.pl

UNIwersytety Trzeciego Wieku

Więcej informacji na stronie programu: www.utw.pl

Cel: Celem rozpoczętego w 2005 roku programu jest wspieranie edukacji seniorów oraz ich społeczna aktywizacja. Jest on realizowany między innymi poprzez wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku, a także innych organizacji działających na rzecz osób starszych. Program przebiega na dwóch płaszczyznach – poprzez konkurs grantowy (Seniorzy w akcji – opis powyżej) oraz platformę współpracy i wymiany doświadczeń między Uniwersytetami Trzeciego Wieku. Przedstawiciele UTW mają możliwość wymiany doświadczeń podczas ogólnopolskich corocznych konferencji. Dotychczas takie spotkania odbyły się w Krakowie, Bydgoszczy, Słupsku, Płocku, Warszawie i Nowym Sączu.

Nowym elementem programu, wprowadzonym w minionym roku, są warsztaty dla słuchaczy UTW chcących realizować projekty społeczne. Dotychczas w warsztatach wzięło udział 100 osób. Dotacja PAFW wyniosła 1.394.962 USD, w tym na bieżącą edycję 415.364 USD.

Ważne: Na stronie programu można odnaleźć między innymi informacje nt. sposobu zakładania Uniwersytetów Trzeciego Wieku, konferencji i akcji społecznych realizowanych przez i dla seniorów.

Współpraca UTW z Polsko – Amerykańską Fundacją Wolności, Fundacją dla Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Fundacją PZU przyczyni się także do realizacji celów Uniwersytetu, do których należy:

- upowszechnianie inicjatyw edukacyjnych,
- aktywizacja intelektualna, psychiczna, społeczna i fizyczna osób starszych,
- poszerzanie wiedzy i umiejętności seniorów,
- ułatwianie kontaktów z instytucjami takimi jak służba zdrowia, ośrodki kultury, ośrodkami rehabilitacyjnymi i innymi,
- angażowanie słuchaczy w aktywność na rzecz otaczającego ich środowiska,
- podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej wśród seniorów.

Informacji o programie udziela:

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych "ę"
ul. Mokotowska 55, domofon 50
00-542 Warszawa
tel: (022) 396 55 16 lub 19

oraz

Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Karmelicka 34
31-131 Kraków
Telefon: (012) 634 47 90
Fax: (012) 632 38 30

Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Więcej informacji na stronie: www.federacjautow.pl

Ogólnopolski związek Uniwersytetów Trzeciego Wieku zrzesza Stowarzyszenia Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Cele Federacji to m.in.:

- zrzeszanie stowarzyszeń, prowadzących działalność statutową w zakresie edukacji i aktywizacji osób starszych oraz udzielanie im wsparcia organizacyjnego, prawnego, logistycznego i finansowego,
- wspieranie działalności statutowej członków Federacji,
- rozwijanie współpracy, kształtowanie standardów działania oraz umacnianie poczucia tożsamości środowiska Uniwersytetów Trzeciego Wieku,

- dbałość o wysoki poziom działalności edukacyjnej członków Federacji, we współpracy z uczelniami wyższymi, środowiskiem akademickim, instytucjami naukowo-badawczymi, pracownikami naukowymi oraz jednostkami oświatowymi,
- współpraca i wymiana doświadczeń z krajowymi oraz zagranicznymi Uniwersytetami Trzeciego Wieku i ich związkami,
- pozyskiwanie środków, zarówno ze źródeł krajowych jak i zagranicznych, na finansowanie realizacji celów statutowych Federacji,
- tworzenie warunków sprzyjających aktywnej współpracy międzypokoleniowej.

Federacja realizuje swoje poprzez tworzenie programów edukacyjnych dla seniorów, szkoleń w różnym zakresie oraz aktywne wspieranie Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ich działalności statutowej.

Obecnie realizowanych jest kilka projektów, a są to m.in.:

1. „Projekt – wymyśl, napisz, zrealizuj!” – program współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego

Więcej informacji o projekcie:

Sekretariat Federacji UTW w Nowym Sączu,
ul. Jagiellońska 18,
tel. 18 443 57 08,
mail: danjach@op.pl

2. Program edukacyjny dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku pn. „Własność to odpowiedzialność” – projekt dofinansowany przez Ministerstwo Skarbu Państwa

Więcej informacji o projekcie:

Sekretariat Federacji UTW w Nowym Sączu,
ul. Jagiellońska 18,
tel. 18 443 57 08,
kom.696 95 20 16,
mail: federacijautw@interia.eu.

Informacji o projektach udziela:

OGÓLNOPOLSKA FEDERACJA STOWARZYSZEŃ UNIWERSYTETÓW TRZECIEGO WIEKU
Polish Association of Universities of the Third Age
SIEDZIBA: Kraków
ADRES DO KORESPONDENCJI:
Sekretariat Federacji UTW
33-300 Nowy Sącz,
ul. Jagiellońska 18

tel./fax: 0 18 443 57 08,
tel.kom: 696 95 20 16,
e-mail: federacjautw@interia.eu
Sekretariat czynny: poniedziałek - piątek, godz. 9.00 do 15.00

Fundacja Fundusz Współpracy

Fundusz Dla Organizacji Pozarządowych

Więcej informacji na stronach programu:

www.cofund.org.pl

www.funduszngo.pl

Fundusz dla Organizacji Pozarządowych (FOP) został ustanowiony w ramach Mechanizmów Finansowych i przeznaczony jest dla organizacji pozarządowych na realizację przedsięwzięć o charakterze niedochodowym, przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zwiększenia roli społeczeństwa obywatelskiego Polsce oraz zacieśniania współpracy pomiędzy Polską a Państwami - Darczyńcami.

Cel: Fundusz składa się z trzech komponentów, jednym z nich jest komponent III - **Równe szanse i integracja społeczna**, który ma na celu rozwiązywanie nagłych problemów społecznych, które napotyka społeczność lokalna. Jednym z głównych zadań jest tu popieranie inicjatyw zwiększających udział społeczny i tworzenie równych szans dla najuboższych lub dyskryminowanych grup społecznych oraz pomaganie organizacjom pozarządowym w podejmowaniu działań w obszarach, w których rola lub możliwości państwa są ograniczone. Inne zadania zakładają wspieranie inicjatyw kulturowych, jak również promocję rozwoju lokalnego i regionalnego i wymianę doświadczeń w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Komponent "Równe szanse i integracja społeczna" obejmuje następujące działania:

1. Pomoc i wzmocnienie pozycji osób pokrzywdzonych i dyskryminowanych;
2. Wsparcie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego;
3. Łączenie ochrony dziedzictwa kulturowego z rozwojem lokalnych społeczności;
4. Aktywizacja zawodowa grup wykluczonych społecznie;
5. Działania na rzecz poprawy świadomości społecznej w obszarze integracji społecznej i równych szans.

Szczegółowy zakres tych działań opisany jest w **Podręczniku Procedur FOP**.

Operatorem programu jest firma ECORYS Polska Sp. z o.o. w konsorcjum z ECOTEC Research & Consulting Ltd oraz ECORYS Nederland B.V.

Ważne: Wnioskodawcami w ramach FOP mogą być:

- fundacje i stowarzyszenia,
- organizacje założone przez kościoły i/lub związki wyznaniowe,
- partnerzy społeczni (np. organizacje pracodawców i pracobiorców),
- inne organizacje pozarządowe.

Wysokość dotacji: minimalna wartość dofinansowania na jeden projekt, o jakie można się ubiegać wynosi 5 tys. euro, maksymalna wartość dofinansowania na jeden projekt, o jakie można się ubiegać wynosi 250 000 euro.

Informacji o programie udziela:

ECORYS Polska Sp. z o.o.
ul. Łucka 2/4/6, 00-845 Warszawa
ngo@funduszngo.pl
www.ecorys.pl
Telefon: (022) 339 36 36
Faks: (022) 339 36 37

*Informacje: Infolinia działa od godz. 10.00 - 17.00. Pod podanym numerem telefonu prosimy o kontakt wyłącznie w sprawach dotyczących Komponentu II - Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój i III - Równe szanse i integracja społeczna.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

Więcej informacji na stronie programu: www.pozytek.gov.pl

Cel: Celem FIO jest zwiększenie udziału organizacji pozarządowych oraz podmiotów kościelnych i związków wyznaniowych prowadzących działalność pożytku publicznego w realizacji zadań publicznych. Program jest skierowany na zwiększenie udziału obywateli w życiu społecznych i na pobudzenie aktywności środowisk lokalnych.

FIO jest realizowany w ramach pięciu priorytetów. Dofinansowania działań wspierających rozwój i aktywizację osób starszych można szukać w priorytecie III – **Integracja i aktywizacja społeczna**. Wsparcie w FIO można otrzymać składając wniosek w otwartym konkursie ofert na najlepsze projekty FIO.

Wnioskodawcy: Organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w

Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, spółdzielnie socjalne.

Czas trwania projektów: projekty jednoroczne i dwuletnie

Wysokość dotacji: Projekty jednoroczne – od 10 do 300 tys. zł

Projekty dwuletnie – od 10 do 300 tys. zł

Więcej informacji:

*Szczegółowe zasady przyznawania dotacji oraz kryteria oceny wniosków, w tym kryteria formalne, merytoryczne, horyzontalne i strategiczne, zostały opisane w dokumencie *Zasady przyznawania i rozliczania dotacji w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich w 2010 roku*, dostępnym na stronie internetowej <http://www.pozytek.gov.pl/> lub <http://www.crzl.gov.pl>

Informacji o programie udziela:

Departament Pożytku Publicznego

Telefon do sekretariatu departamentu:

(022) 693 47 59

e-mail: pozytek@mpips.gov.pl

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Więcej informacji na stronie PO KL: www.efs.gov.pl

PO Kapitał Ludzki jest instrumentem Unii Europejskiej służącym wszechstronnemu rozwojowi zasobów ludzkich. 9 priorytetów wskazanych w Programie wyznacza 9 różnych obszarów wsparcia. Priorytety te są realizowane na szczeblu centralnym – przez właściwe ministerstwa, oraz na szczeblu regionalnym. Instytucją Zarządzającą PO KL jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (www.mrr.gov.pl). Instytucjami Pośredniczącymi, którym powierzona została realizacja priorytetów regionalnych, są właściwe urzędy w danym województwie (Urzędy Marszałkowskie, Wojewódzkie Urzędy Pracy).

Dofinansowaniu m.in. działań na rzecz seniorów mogą służyć projekty realizowane w ramach dziewięciu priorytetów (ich opis zawarty w dokumencie: *Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013*). Szczególną uwagę należy zwrócić na kilka obszarów:

→ **działanie 9.5** – Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

Celem działania jest pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich. W ramach tego priorytetu dofinansowanie mogą uzyskać oddolne (a więc wynikające z potrzeby i aktywności

samych mieszkańców tych terenów) inicjatywy o charakterze edukacyjnym, a więc wszelkiego rodzaju kursy doskonalące, zajęcia dodatkowe lub zajęcia specjalistyczne poszerzające ofertę Gminnych Ośrodków Kultury czy szkół funkcjonujących w danej gminie.

Działania w ramach tego priorytetu są jednak skierowane tylko dla seniorów zamieszkujących gminy wiejskie lub wiejsko-miejskie do 25 tys. mieszkańców.

→ **poddziałanie 7.2.1** - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działanie to jest skierowane głównie do osób niezatrudnionych, w wieku aktywności zawodowej (15 - 64 lata), lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) i **ma na celu** ułatwienie powrotu do aktywności zawodowej osobom w różnym wieku (ze szczególnym uwzględnieniem osób 55 PLUS).

→ Warto także rozpatrzyć szanse, jakie seniorom daje **działanie 7.3** – Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji, którego **celem jest** inicjowanie działań o charakterze informacyjnym, promocyjnym, szkoleniowym lub doradczym przyczyniające się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu członków społeczności lokalnych zagrożonych wykluczeniem społecznym lub społecznie wykluczonych (często są to niestety osoby starsze, marginalizowane w ramach społeczności lokalnych).

Ważne: Dotację mogą otrzymać wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych

Wysokość dotacji: w zależności od działania:

działanie 7.3 i 9.5 – maksimum 50 tys. zł

działanie 7.2.1 – minimum 50 tys. zł

Informacji o programie udzielają:

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

ul. Krucza 38/42, 00-512 Warszawa

pn. – pt. 8.00-18.00

sob. 10.00-14.00

tel.: (22) 626 06 32, 626 06 33

fax: (22) 745 05 45

e-mail: punktinformacyjny@cpe.gov.pl

Na stronie <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/informacja> znajdują Państwo szczegółowe informacje na temat adresów Punktów Informacyjnych funkcjonujących w każdym województwie.

Fundusze Lokalne

Fundusze Lokalne funkcjonują jako organizacje pozarządowe (stowarzyszenia bądź fundacje), gromadzą środki finansowe od różnorodnych darczyńców na finansowanie lokalnych inicjatyw obywatelskich. Przyznają wsparcie w ramach konkursów dotacyjnych.

Każda z tych organizacji ma swój obszar działania (od 4 gmin do kilku powiatów), z którego może przyjmować wnioski o dotację. Posiada własne regulaminy konkursów dotacyjnych i terminy przyjmowania wniosków. Dotacje przyznawane są wyłącznie na poziomie lokalnym.

Fundusze Lokalne są otwarte na różnorodne potrzeby - zarówno darczyńców, jak i społeczności, więc przyznawane dotacje i granty mogą wspierać działania w szerokim zakresie, takim jak:

- zdrowie i edukacja mieszkańców, pomoc społeczna,
- rozwój kultury i zachowanie tradycji, ochrona środowiska,
- sport, aktywizacja mieszkańców i środowisko.

Obecnie w Polsce działa 19 Funduszy Lokalnych. Wszystkie przyznają dotacje w ogłaszanych publicznie konkursach grantowych, własnych bądź o zasięgu ogólnopolskim.

O dotacje mogą się ubiegać organizacje pozarządowe posiadające osobowość prawną, lokalne instytucje, grupy nieformalne, w imieniu których wniosek złoży organizacja pozarządowa lub instytucja publiczna posiadająca osobowość prawną, a także instytucje, które otrzymują specjalne pełnomocnictwo od zwierzchnich organów do przeprowadzenia planowanych działań (szkoła, dom kultury, biblioteka, klub sportowy itd.).

Ważne: www.funduszelokalne.pl - szukaj w zakładce: o Federacji / Raporty z Działalności – w raporcie z 2008 roku znajdziesz adresy wszystkich Funduszy wraz z wyczerpującym opisem ich działalności.

Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe

Gminy i powiaty dysponują środkami publicznymi, które mogą być przeznaczane na tzw. dotacje celowe. Dotacje te są związane z realizacją zadań jednostek samorządu terytorialnego, a więc działań w zakresie promocji kultury, ekologii, ochrony środowiska, a także szeroko pojętego rozwoju społeczności lokalnej. Ponadto, w każdej z gmin w Polsce powinien funkcjonować dokument określający zasady współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Jedną z form takiej współpracy jest zlecenie przez samorząd

wykonywania niektórych zadań publicznych. W tym celu ogłaszane są otwarte konkursy ofert na realizację wybranych zadań.

W ich ramach można realizować na przykład projekty związane z edukacją i aktywizacją osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wspierane są też projekty integracyjne i aktywizujące społeczność lokalną (np. w tym budujące relacje międzypokoleniowe). Zakres działań jest szeroki, a środki te służą dofinansowaniu projektów z różnorodnych dziedzin.

Dotację mogą uzyskać m.in. podmioty, które nie są zaliczane do sektora finansów publicznych i nie działają w celu osiągnięcia zysku, w tym organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego. Cel działania tych podmiotów powinien być zbieżny z celami publicznymi realizowanymi przed gminę, powiat czy województwo w zakresie, w jakim podmioty te ubiegają się o przyznanie dotacji.

Ważne: Informacji na temat otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych oraz programu współpracy samorządu gminnego, powiatowego czy wojewódzkiego z organizacjami pozarządowymi w danym roku należy szukać na stronach internetowych urzędów gmin, powiatów, województw, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń w urzędach.

Ciekawe linki

www.utw.pl - strona poświęcona Uniwersytetom Trzeciego Wieku

["To nie jest kraj dla starych ludzi"](#) – strona kampanii społecznej organizowanej przez Gazetę Wyborczą

www.zysk50plus.pl - strona kampanii społecznej promującej zatrudnienie starszych pracowników prowadzona przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce

www.kobiety.interwencjaprawna.pl - projekt „Strefa Aktywnych Kobiet” promuje ideę zarządzania wiekiem oraz przeciwdziałania dyskryminacji kobiet w wieku średnim i starszym na rynku pracy. Projekt realizuje Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

<http://www.forum.senior.info.pl/> - Forum 50+ jest nieformalnym, otwartym związkiem organizacji, które łączy wspólna misja - poprawa jakości życia ludzi starszych w Polsce. Forum otwarte jest na współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi i instytucjami w kraju i zagranicą

kobieta50plus.pl – forum poświęcone kobietom realizującym swoje cele prywatne i zawodowe po 50-tym roku życia

www.50plus.mtp.pl - targi dla osób po 50-tym roku życia, o targi dla producentów, firm usługowych oraz jednostek administracji publicznej, organizacji samorządowych i społecznych mających w swojej ofercie propozycje skierowane do osób po 50. roku życia.

www.utw.pl/index.php?id=67 – baza Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Polsce

**„Ludzie nie dlatego
przestają się bawić,
że się starzeją,
lecz starzeją się,
bo się przestają bawić.”**

Mark Twain